Det antagna rösträttsförslaget för män har även haft till följd en del ändringar i kommunallagar, som inverka till fördel för kvinnorna.

Jag vill först påminna om att svenska kvinnor fingo kommunal rösträtt 1862. I realiteten blevo dock endast ogifta och änkor, samt det fåtal gifta kvinnor, som hade ägendom under egen förvaltning, röstberättigade.

Valbara voro inga kvinnor. År 1889 blevo de ogifta och änkorna valbara till vissa skolråd och fattigvårdsstyrelsen, och senare till folkskolans överstyrelse m. fl. kommunala befattningar.

Genom de nya kommunallagarna ha nu alla kommunalt röstberättigade kvinnor — gifta eller ogifta — blifvit valbara till alla kommunala befattningar och förtroendeposter med undantag av de s. k. »landstingen«.

Bland landstingsmännens många åligganden hör även att välja medlemmarna av riksdagens Första Kammare, utom i städerna Stockholm, Göteborg, Malmö, Norrköping och Gävle, där stadsfullmäktige[1]) äro de väljande.

Om kvinnor alltså nu bli invalda i stadsfullmäktige i dessa fem städer, så få de, som sådana, direkt politisk rösträtt till Första Kammaren. Detta har naturligtvis en stor principiell betydelse, icke minst för den gifta kvinnan, som förut ansetts icke valbar på grund av mannens målsmanskap[2]).

Kanske fruktade man för stort inflytande på valen till denna kammare, om kvinnorna även blivit valbara till landstingsmän. Eller vad som är troligare var man rädd för att därigenom tydligare visa orättvisan i, att kvinnorna ej ha rösträtt till Andra Kammaren.

Kvinnorna äro kommunalt röstberättigade på samma vilkor som männen. De måste ha en inkomst av över 500 kr. — på dyrare orter 700 kr. — och icke häfta för några obetalda skatter.

Om gift kvinna skall vara kommunalt röstberättigad måste hon i sin deklaration visa, att hon har inkomst av eget arbete eller att hon, icke blott äger, men själv råder över ägendom, varigenom hon berättigas till at få egen debetsedel (skattsedel) och därmed rösträtt. Det låter tänka sig, att gifta kvinnor kunde uppskatta sitt underhåll i hemmet i pängars värde och deklarera detta såsom inkomst för arbete, och på detta sätt få egen debetsedel och rösträtt.

Förr kunde förmögna personer ha 100 röster i stad, 5,000 röster på landet, dock ej mer än $^1/_{50}$ av stadens eller, i Stockholm av valkretsens alla röster och på landet ej mer än $^1/_{10}$ av kommunens. Nu får ingen ha mer än 40 röster och det får man blott vid en inkomst av minst 11.500 kr. i stad och 15.500 kr. på landet.

Man får 1 röst för varje påbörjat hundratal kronors inkomst utöver det »bevillningsfria avdraget« 500 a 700 kr. D. v. s. i Stockholm, där den lägsta beskattade inkomsten (det bevillningsfria avdraget) är 700 kr. får man 1 röst, när man har över 700 kr.s inkomst — därav äro då 650 kr. skattefria —, 2 röster, når man har över 750 kr. o. s. v.

Är man uppe i över 1.800 kr.s inkomst bortfaller allt bevillningsfritt avdrag. Man skattar då för hela sin inkomst och får 1 röst för varje hundratal.

Har man över 2.000 kr. i inkomst får man sedan ytterligare 1 röst blott för varje påbörjat 500tal.

På landet börjar reduceringen av röstetalen vid en skattepliktig inkomst, som överstiger 1.000 kr.

Denna redogörelse har blifvit något lång, men jag antar, att den kan intressera de danska kvinnorna, som själva nu fått rösträtt på bättre villkor.

Till de goda nyheterna hör även ännu en beslutad grundlagsändring näml., att kvinnor fått tillträde till alla lärarebefattningar vid statens läroanstalter utom vid de teologiska fakulteterna vid universiteten och vid inrättningen för vetenskap m. m. samt till läkarebefattningar i statens tjänst, som förut varit stängda för dem. De kunna nu t. ex. bli universitetsprofessorer o. s. v.

Och nu till sist dessvärre ett beklagligt beslutt i den kvinnliga nattarbetsfrågan. I Första Kammaren stodo 62 mod 62 rörande förbud mot kvinnors användande till arbete nattetid i vissa industriella företag. Den förseglade rösten gjorde utslaget till förmån för förbudet.

I Andra Kammaren hade kvinnorna blott 24 röster mot förbudet. 166 män ansågs sig oförhindrade att tvärtemot kvinnornas egen önskan, uttryckt såväl av

[1]) Borgerrepræsentanter.
[2]) Formynderskab.